

PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

DYDD MAWRTH, 23 TACHWEDD 2021

Yn Hugh Thomas(Cadeirydd)
bressenol: Gavin McArthur, David Price, Janet Wademan

Cynghorwyr Cowan, Cunnah, Howells a/ac Williams

43 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ymddiheuriad am absenoldeb.

44 : DATGAN BUDDIANNAU

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiannau.

45 : COFNODION

Cymeradwywyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd 28 Medi 2021 yn gofnod cywir.
Cymeradwywyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd 9 Hydref 2021 yn gofnod cywir.

Cofnod 40 - Dileu

'Eglurodd aelodau'r pwyllgor faterion yn ymwneud â: eu pryderon ynghylch Atodiad 3 ond nododd Archwilio Cymru nad oedd unrhyw bryderon; y £25 miliwn o ddyledwyr a oedd yn ganlyniad i ddosbarthu trefniadau asiantaeth ac a oedd bellach wedi'u cywiro; lefel y deunydd a oedd yn ganran o 1% o'r gwariant refeniw gros a'r posibilrwydd o gynhyrchu canran a swm y deunydd mewn adroddiadau yn y dyfodol.'

Disodlwch gyda:

'Gofynnodd Aelodau'r Pwyllgor am sicrwydd ynghylch y crynodeb o'r cywiriadau a nodir yn Atodiad 3 yr adroddiad. Gofynnodd yr Aelodau am eglurhad ynghylch yr angen i wneud cywiriad o £25 miliwn yn ymwneud â dyledwyr ac, yn benodol, a oedd hyn yn ymwneud â mater technegol neu rywbeth mwy arwyddocaol o ran sut mae'r Cyngor yn cofnodi ac yn cofrestru dyled. Dywedwyd wrth yr Aelodau fod yr addasiad yn ymwneud â dosbarthu trefniadau asiantaeth. Cadarnhaodd swyddogion fod arferion bellach wedi'u rhoi ar waith i sicrhau na fydd angen y cywiriad hwn yng nghyfrifon y flwyddyn nesaf.'

Cadarnhaodd Archwilio Cymru nad oedd unrhyw bryderon sylfaenol ynglŷn â datganiadau ariannol, rheolaethau cyfrifyddu nac adrodd ar y Cyngor. Gwallau dosbarthu yn bennaf oedd y cywiriadau a nodir yn Atodiad 3 yr adroddiad yn hytrach na materion systemig. Cadarnhaodd Archwilio Cymru hefyd fod lefel y materoldeb o £13.2 miliwn yn seiliedig ar 1% o'r gwariant refeniw gros.'

46 : ANDREW GREGORY, CYFARWYDDWR CYNLLUNIO, TRAFNIDIAETH A'R AMGYLCHEDD

Croesawodd y Cadeirydd Andrew Gregory, Cyfarwyddwr Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd, i'r cyfarfod. Gwahoddwyd y Cyfarwyddwr i gyflwyno adroddiad ar yr amgylchedd rheoli o fewn y Gyfarwyddiaeth.

Dywedwyd wrth yr Aelodau bod Cyfarwyddiaeth Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd Cyngor Caerdydd yn gyfrifol am ystod eang a chymhleth o ddyletswyddau, swyddogaethau a gwasanaethau statudol a dewisol. Mae'r gyfarwyddiaeth yn cyflogi tua 460 o staff yn y timau canlynol:

- Polisi a chyflawni trafndiaeth
- Cynllunio
- Seilwaith a gweithrediadau priffyrdd
- Ynni a chynaliadwyedd
- Ansawdd aer
- Profedigaeth a chofrestru
- Cyllid, Polisi a Pherfformiad (Cymorth Busnes)

Mae'r Cyfarwyddwr a Thîm Rheoli'r Gyfarwyddiaeth yn arwain ar lywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol i sicrhau bod prosesau ar waith ar gyfer rheoli, monitro a rheoli o fewn y gyfarwyddiaeth. Amlinellwyd enghreifftiau o'r systemau rheoli a oedd ar waith yn yr adroddiad ynghyd ag esboniad o sut y caiff y rhain eu rheoli. Cyflwynodd y Cyfarwyddwr adroddiad hefyd ar reoli risg o fewn y gyfarwyddiaeth. Darparwyd crynodeb o'r prosesau a oedd ar waith a'r gyfarwyddiaeth a'r risgiau corfforaethol a nodwyd.

Dywedwyd wrth yr Aelodau fod y gyfarwyddiaeth yn gweithio'n agos gyda chydweithwyr mewn Archwilio Mewnol er mwyn sicrhau bod archwiliadau a chamau gweithredu'n cael eu rheoli'n gadarn. Mae Hyrwyddwr Archwilio'r gyfarwyddiaeth yn darparu gwybodaeth ategol allweddol i'r Tîm Archwilio am yr archwiliadau sydd i'w cynnal ac yn adrodd i Dîm Rheoli'r Gyfarwyddiaeth ar yr amserlen, y canlyniadau a'r cynnydd a wnaed. Rhoddwyd y sefyllfa ddiweddaraf o ran archwiliadau gydag argymhellion agored a chamau gweithredu sy'n weddill ar gyfer y gyfarwyddiaeth.

Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr fod Adolygiadau Perfformiad yn cael eu cynnal bob chwarter yn unol â Fframwaith Rheoli Perfformiad y Cyngor. Nodwyd rhagor o fanylion am broses Rheoli Perfformiad y Gyfarwyddiaeth yn yr adroddiad. Dywedwyd wrth yr Aelodau hefyd fod gan y gyfarwyddiaeth drefniadau sefydledig ar gyfer gweithio mewn partneriaeth a chydweithio ag asiantaethau allanol. Rheolir llywodraethu a sicrhau'r dull hwn drwy nifer o fecanweithiau gan gynnwys rheoli byrddau rhaglenni, adolygiadau o brosiectau, dangosyddion perfformiad allweddol, adolygiadau perfformiad, fframweithiau caffael a monitro ariannol. Darparwyd enghreifftiau o bartneru a chydweithio. Tynnwyd sylw hefyd at uwch reolwyr a threfniadau sicrwydd allanol.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Cyfarwyddwr am adroddiad cynhwysfawr. Gwahoddodd y Cadeirydd yr Aelodau i wneud sylwadau, ceisio eglurder neu godi cwestiynau am y wybodaeth a gafwyd. Mae'r drafodaeth hon wedi ei chrynhai isod:

- Croesawodd Aelod y gwobrau a dderbyniwyd mewn perthynas â Gwasanaethau Profedigaeth, ac awgrymodd y gallai adrannau eraill ddysgu oddi wrth y Gwasanaethau Profedigaeth o ran cynhyrchu incwm.

- Gofynnodd Aelod am ragor o fanylion am Strategaeth Fwyd Caerdydd, Menter Strydoedd Iechyd a Pharthau 20mya. Gwahoddodd y Cyfarwyddwr yr Aelod i gyfarfod ag ef yn bersonol ar ôl y cyfarfod i drafod y materion hynny.
- Cyfeiriodd Aelod at adolygiad DSUR ar dudalen 37 y pecyn adroddiad. Gofynnwyd a oedd canlyniadau'r 'cais cymysg' yn gyfartaleddau ac a oedd unrhyw allanolyn y dylai'r Pwyllgor fod yn bryderus yn eu cylch. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod nifer o'r ardaloedd wedi'u nodi sy'n cynrychioli sefyllfa gyffredinol y gyfarwyddiaeth, gan gynnwys sut mae gwasanaethau'n cyflawni eu cyfrifoldebau o dan Ddeddf Cenedlaethau'r Dyfodol a'u perthynas â phrosiectau trafnidiaeth rhanbarthol. Mae cynllun gweithredu ar waith i fynd i'r afael â chanlyniadau'r 'cais cymysg'.
- Gofynnodd Aelod pa feini prawf a ddefnyddir i benderfynu ble y lleolwyd gorsafoddd monitro ansawdd aer. Dywedodd swyddogion y defnyddir dull sy'n seiliedig ar risg yn seiliedig ar Nodyn Cyfarwyddyd Technegol DEFRA 16.
- Cadarnhaodd swyddogion fod cydweithwyr o Adran y Parciau wedi'u cyflwyno i gynorthwyo gyda mater sy'n ymwneud ag Iechyd a Diogelwch a achosir gan ordyfiant o goed ar lwybrau cyflym. Nod y gwasanaeth yw datblygu strategaeth hirdymor ar gyfer mynd i'r afael â gordyfiant coed cyn iddo fynd yn rhy problemus.
- Gofynnodd yr Aelodau i'r Cyfarwyddwr gadarnhau bod achrediadau allanol y Gyfarwyddiaeth yn orfodol ac a oedd achrediadau gwirfoddol eraill hefyd. Cytunodd y Cyfarwyddwr i ddarparu adroddiad briffio ar yr achrediadau allanol gorfodol a gwirfoddol ar draws y gyfarwyddiaeth.
- Nododd yr Aelodau y sylwadau a wnaed o ran llywodraethu trefniadau partneriaeth. Gofynnodd yr Aelodau sut y mae'r gyfarwyddiaeth yn bwriadu mynd i'r afael â'r materion hynny. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod trefniadau llywodraethu ar waith gyda'r partneriaid y mae'r gyfarwyddiaeth yn ymwneud â hwy. Y nod yw nodi risgiau llywodraethu a chytuno â phartneriaid ar y rhai y gellir mynd i'r afael â hwy. Ar gyfer prosiectau mwy, cymhleth, mae swyddogion yn mapio'r berthynas lywodraethu rhwng y partneriaid.
- Derbyniodd y Cyfarwyddwr nad oedd prifysgolion yn gyrrff statudol fel y nodwyd yn yr adroddiad.
- Gofynnwyd i'r Cyfarwyddwr roi sylwadau ar sut y caiff gwerth am arian ei fesur a sut mae hynny'n arwain at y broses o wneud penderfyniadau. Dywedodd y Cyfarwyddwr fod gan bob prosiect cyfalaf gynllun busnes ac yn erbyn hynny mae'n cael ei fonitro'n glir o incwm a goblygiadau refeniw a chyfalaf eraill. Mae gwerth am arian nid yn unig yn cael ei fesur o ran incwm ariannol. Rhoddir ystyriaeth i fudd-daliadau gwasanaeth sy'n cefnogi incwm ariannol, yn unol â'r blaenoriaethau corfforaethol. Roedd Aelod o'r farn y byddai'n fuddiol i'r Pwyllgor weld beth sy'n cael ei gyflawni o ran gwerth am arian mewn adroddiadau yn y dyfodol.
- Gofynnodd Aelod a oedd rhaglen ddiffiniedig a methodoleg rheoli prosiect yn cael eu defnyddio yn y gyfarwyddiaeth a allai roi sicrwydd bod risgiau'n cael eu cwmpasu mewn ffordd strwythuredig. Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr fod y gwaith o reoli rhaglenni yn digwydd yn y prosiectau sy'n cael eu cynnal a bod

swyddogion yn cael eu hyfforddi fel sy'n ofynnol wrth reoli rhaglenni. Defnyddir fformat achos busnes safonol.

PENDERFYNWYD – Bod y Pwyllgor yn derbyn adroddiad briffio ar yr achrediadau allanol gorfodol a gwirfoddol ar draws y gyfarwyddiaeth.

47 : Y TÎM YMCHWILIO AC ARCHWILIO - DIWEDDARIAD AR GYNNYDD

Cyflwynodd y Rheolwr Archwilio adroddiad cynnydd ar waith a pherfformiad y Tîm Archwilio ac Ymchwilio Mewnol yn ystod cyfnod Chwarter 2021/22.

Rhoddodd yr Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol fanylion perfformiad mewn perthynas â'r Cynllun Archwilio Mewnol a chrynhoi'r gwaith a wnaed, yr argymhellion blaenoriaeth a godwyd, y canfyddiadau beirniadol, tueddiadau sy'n dod i'r amlwg, a chanfyddiadau gwerth am arian perthnasol ar draws y Cyngor er mwyn cael sicrwydd gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Dywedwyd wrth yr Aelodau nad oes unrhyw farn archwilio 'anfoddhaol' wedi'i darparu yn ystod y cyfnod.

Canolbwyntiodd Adroddiad Cynnydd y Tîm Ymchwilio ar weithgareddau ymwybyddiaeth, canfod ac ymchwilio twyll rhagweithiol ac adweithiol, gan gynnwys cymryd rhan mewn mentrau, megis ymarferion paru data'r Fenter Twyll Genedlaethol.

Gwahoddodd y Cadeirydd sylwadau am yr adroddiad.

- Nododd yr Aelodau gais y Rheolwr Archwilio i'r Pwyllgor gymeradwyo argymhelliad nad yw 29 o ddigwyddiadau archwilio wedi'u targedu i'w cwblhau yn ystod y flwyddyn gyfredol. Gofynnodd yr Aelodau a oedd y Rheolwr Archwilio yn hyderus bod digon o adnoddau ar gael i alluogi'r tîm Archwilio i roi lefel foddhaol o sicrwydd i'r Pwyllgor. Dywedodd y Rheolwr Archwilio fod y Cynllun Archwilio yn caniatáu rhywfaint o hyblygrwydd ar yr archwiliadau sy'n seiliedig ar risg sy'n cael eu targedu. Nod yr adroddiad yw rhoi lefel o arwydd i'r Pwyllgor o'r archwiliadau hynny a gaiff eu targedu. Y targed yw cyflawni 70% o archwiliadau. Mae'r tîm y tu ôl i'r targed ar hyn o bryd ac roedd rhai problemau parhaus o ran capasiti. Nid oedd y Rheolwr Archwilio o'r farn bod risg sylweddol o ran darparu barn archwilio lawn. Fodd bynnag, pe bai materion adnoddau pellach yn codi, gallai'r sefyllfa newid. Felly, mae'r Tîm Rheoli Archwilio wedi ystyried cyflwyno adnoddau dros dro i gefnogi'r gwaith o gyflawni archwiliadau allweddol.
- Nododd yr Aelodau farn archwilio 'annigonol ac angen gwelliant mawr' yn yr adroddiad. Gofynnodd Aelod a fyddai'n bosibl i'r Pwyllgor ystyried y meysydd hynny'n fanylach. Cyfeiriodd y Rheolwr Archwilio'r Aelodau at y canfyddiadau archwilio manwl a nodwyd yn yr adroddiad cynnydd a oedd yn tynnu sylw at y rheswm pam mae angen gwella meysydd. Nododd y Rheolwr Archwilio ei fod hefyd yn hapus i drafod canfyddiadau'r archwiliad yn fanwl gydag unrhyw Aelod o'r Pwyllgor. Dywedodd y Cadeirydd y byddai'n ystyried y sylwadau a godwyd gyda'r Rheolwr Archwilio.

- Nododd yr Aelodau fod 5,700 o aelodau staff wedi cwblhau'r hyfforddiant ymwybyddiaeth gorfodol o dwyll. Gofynnwyd i swyddogion pa ganran o gyfanswm y sefydliad a gynrychiolir ac a oedd unrhyw rwystrau i staff sy'n dilyn yr hyfforddiant. Dywedodd y Rheolwr Archwilio fod gan bob Aelod o staff nifer o dargedau hyfforddi gorfodol a bod y rhain yn rhan o'u Hadolygiad Personol blynyddol. Cytunwyd bod y Rheolwr Archwilio yn adrodd dadansoddiad o ddata cydymffurfio hyfforddiant ymwybyddiaeth twyll i'r Pwyllgor.
- Gan gyfeirio at ganfyddiadau'r archwiliad o ran taliadau i ofalwyr, roedd yr Aelodau o'r farn bod gan daliadau arian parod risg gynhenid. Gofynnodd yr Aelodau a yw'r awdurdod wedi edrych ar daliadau arian parod yn gyffredinol ar draws yr awdurdod ac wedi gwneud asesiad ohono'n parhau i fod yn briodol. Dywedodd y Rheolwr Archwilio fod archwiliad ar fin dechrau ar incwm a dyledwyr ac un o amcanion yr archwiliad hwnnw fydd a oes modd effeithlon o dderbyn incwm sy'n targedu'r ardaloedd hynny lle derbynnir lefel uchel o daliadau arian parod. Yn yr un modd, byddai'r broses o roi arian parod yn cael ei hadolygu fel rhan o Archwiliad prynu a thaliadau sydd ar y gweill.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor:

- (1) yn nodi cynnwys Adroddiadau Cynnydd y Tîm Archwilio ac Ymchwilio Mewnol;
- (2) yn cymeradwyo ychwanegu archwiliad corfforaethol ar reoli perfformiad;
- (3) yn cymeradwyo gohirio 29 o ymrwymadau archwilio o Gynllun Archwilio 2021/22 fel y nodir yn y Cynllun Archwilio (Atodiad B);
- (4) Y Rheolwr Archwilio i roi gwybod i'r Pwyllgor am ddadansoddiad o ddata cydymffurfio hyfforddiant ymwybyddiaeth o dwyll.

48 : DIWEDDARIAD AR GYLLID GAN GYNNWYS MATERION GWYDNWCH

Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau y wybodaeth ddiweddaraf am faterion cyfredol gan gynnwys adroddiad Mis 6 i'r Cabinet a Strategaeth y Gyllideb 2021/22.

Derbyniodd yr Aelodau fanylion am hawliadau gwariant Covid 19 a wnaed i Lywodraeth Cymru. Ar 30 Medi 2021, hawliodd yr awdurdod £13.8 miliwn mewn cymorth gwariant, ac mae dros £10 miliwn ohono wedi'i ad-dalu. Mae cyfanswm o £17,000 wedi'i wrthod gyda'r nodyn atgoffa yn cael ei adolygu. Hawlir incwm bob chwarter a gwnaed hawliadau gwerth cyfanswm o £9.9 miliwn ac ad-dalwyd £7.8 miliwn ohono. Nid oes unrhyw hawliadau incwm wedi'u caniatáu ac mae tua £2 filiwn yn cael ei adolygu. Gofynnwyd i'r Aelodau nodi mai'r diffyg incwm parhaus a ragwelir ar gyfer 2022/23 yw £4.469 miliwn.

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol grynodedeb o'r sefyllfa ym Mis 6 sy'n rhoi gorwariant y gyfarwyddiaeth ar £3.1 miliwn. Mae'r gorwariant i'w wrthbwysu gan y gronfa wrth gefn gyffredinol ac felly mae cyfanswm sefyllfa'r cyngor ar orwariant o £397,000.

Cafodd y Pwyllgor hefyd y wybodaeth ddiweddaraf am Strategaeth y Gyllideb ar gyfer 2022/23.

Wrth ymateb i gwestiwn gan y Pwyllgor, dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol fod hawliadau mis 6 am incwm a gwariant gan Lywodraeth Cymru yn cael eu cydnabod ond bod unrhyw gyllid y mae Llywodraeth Cymru yn ei wrthod yn cael ei wrthbwysu o fewn cyllidebau'r gwasanaeth. Mae rhagdybiaeth yn cael ei defnyddio mai dim ond 75% o'r ceisiadau am gymorth a dderbynir.

49 : DATGANIAD CYFRIFON ARCHWILIEDIG DRAFFT - ISA 260 A
DATGANIAD O GYFRIFON ARCHWILIEDIG 2020/21 AR GYFER CRONFA
BENSIWN CAERDYDD A BRO MORGANNWG

Derbyniodd y Pwyllgor y Datganiad Cyfrifon drafft archwiliedig ar gyfer Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg 2020/21. Roedd y drafft diwygiedig yn cynnwys diwygiadau y cytunwyd arnynt yn deillio o'r archwiliad ac adborth gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Rhoddodd yr adroddiad gyfle i Archwilio Cymru gyflwyno ei ganfyddiadau archwilio i'r Pwyllgor yn unol ag ISA260 a rhoi cyfle i'r Pwyllgor ystyried canfyddiadau'r archwiliad, y farn archwilio, ceisio sicrwydd ynghylch cyflawni'r archwiliad ac unrhyw addasiadau a wnaed o ganlyniad i'r cyfrifon a'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Bydd y Cyngor yn ystyried yr Adroddiadau Archwilio Cyfrifon terfynol (ISA 260) ynghyd â'r datganiadau ariannol archwiliedig terfynol yn ei gyfarfod ar 25 Tachwedd 2021.

Gwahoddodd y Cadeirydd Julie Rees o Archwilio Cymru i gyflwyno'r adroddiad. Dywedwyd wrth yr Aelodau bod yr archwiliad wedi'i gwblhau'n sylweddol a dim ond y gwiriadau a'r adolygiadau terfynol sydd heb eu cwblhau. Mae Covid-19 yn parhau i effeithio ar archwiliadau, ond mae'r holl waith wedi'i gwblhau o bell ac nid oes unrhyw faterion i'w hadrodd. Cynigir bod yr Archwilydd Cyffredinol yn cyhoeddi barn ddiamod.

Nid oedd unrhyw gamddatganiadau heb eu cywiro i'w hadrodd. Nodwyd nifer o fân gamddatganiadau wedi'u cywiro yn flaenorol sydd wedi'u diwygio a nodwyd y rheini yn Atodiad 3 i'r adroddiad. Gofynnwyd i'r Aelodau hefyd nodi gwelliannau i nodyn 8 a nodyn 14b.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor:

- (1) yn nodi'r Datganiad Cyfrifon Archwiliedig Drafft ar gyfer Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg 2020/21;
- (2) yn nodi Adroddiadau Archwilio Cyfrifon Drafft 2020/21 ar gyfer Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg;
- (3) yn argymhell y Datganiad Cyfrifon Archwiliedig Drafft ar gyfer Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg 2020/21 i'w gymeradwyo gan y Cyngor ar 25 Tachwedd 2021.

50 : ADRODDIADAU CYNALIADWYEDD ARIANNOL CENEDLAETHOL A LLEOL

Gwahoddodd y Cadeirydd Phil Pugh a Sara-Jane Byrne o Archwilio Cymru i gyflwyno'r adroddiadau.

Rhoddodd Sara-Jane Byrne grynodedb o'r canfyddiadau allweddol yn yr adroddiadau cenedlaethol a oedd yn berthnasol i rôl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Dywedwyd wrth yr Aelodau, er bod y cymorth ariannol a ddarperir gan Lywodraeth Cymru wedi gwella sefyllfa ariannol Cynghorau, bod rhai heriau tymor hwy o hyd sy'n parhau megis y galw cynyddol am wasanaethau ac effeithiau'r newid yn yr hinsawdd.

Mae rhai awdurdodau mewn sefyllfa well i ymateb i'r heriau hynny. Mae'r adroddiad yn pwysleisio, er mwyn i Gynghorau barhau i ddarparu gwasanaethau allweddol, bod angen iddynt ddatblygu dull mwy cynaliadwy o gynllunio ariannol yn y tymor canolig a'r tymor hwy. Nodwyd pedwar maes lle gall Cynghorau wneud hyn yn yr adroddiad – Strategaeth Ariannol; Cronfeydd wrth gefn; Perfformiad yn erbyn y Gyllideb; Cyflawni Arbedion.

Dywedwyd wrth yr Aelodau fod Archwilio Cymru yn bwriadu parhau i fonitro sefyllfa ariannol Cynghorau a'r bwriad hefyd oedd y bydd offeryn data cynaliadwyedd ariannol, a gaiff ei ddiweddar'u'n flynyddol, yn cael ei gyhoeddi ym mis Ionawr 2022. Mae Archwilio Cymru wedi ymgysylltu â Chymdeithas Trysoryddion Cymru a bydd yn parhau i wneud hynny.

Amlinellodd Phil Pugh y sefyllfa leol ar gyfer Caerdydd. Dywedwyd wrth yr Aelodau mai'r farn gyffredinol oedd bod yr awdurdod yn parhau i wynebu nifer o risgiau ariannol. Roedd bwch ariannu tymor canolig sylweddol i'w ystyried hefyd. Roedd Archwilio Cymru o'r farn y bydd y trefniadau sydd gan y Cyngor ar waith yn ei alluogi i reoli ei sefyllfa ariannol. Manylwyd ar y cynigion allweddol ar gyfer gwella ar dudalen 357 yr adroddiad. Tynnodd Phil Pugh sylw at y ffaith bod y cynnig ar gyfer gwella 2 yn cyfeirio at y rhaglen gyfalaf. Cyfanswm y rhaglen gyfalaf dros y 3 blynedd nesaf oedd £1.3 biliwn ac o ganlyniad roedd pwysau ychwanegol i sicrhau bod benthyciadau cyfalaf yn cael eu had-dalu.

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau sylwadau ar ymateb y Cyngor i'r cynigion ar gyfer gwella a nodwyd yn yr adroddiad. Cytunodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol adnoddau i ddsbarthu neu gyflwyno i'r cyfarfod nesaf yr ymateb rheoli i gynigion adroddiad cynaliadwyedd Archwilio Cymru ar gyfer gwella.

Gofynnodd yr Aelodau a oes gan Archwiliad Cymru unrhyw gyngor penodol i'w gynnig i'r Cyngor ynghylch ei gynnig ar gyfer gwella mewn perthynas â chryfhau ei brosesau cynllunio arbedion. Dywedodd Phil Pugh fod Archwiliad Cymru, o ran y sefyllfa leol, yn cydnabod y lefel sylweddol o arbedion a gyflawnwyd gan y Cyngor. Fodd bynnag, bu patrwm lle mae lefel yr arbedion sy'n cael eu cyflawni yn is na 100%. Tanlinellir cynigion arbedion gan gynllun busnes a lle na chyflawnir arbedion, byddai Archwiliad Cymru yn cwestiynu a oes gan y Cyngor ddealltwriaeth o pam nad yw'r arbedion hynny wedi'u cyflawni – er enghraifft, a oedd tybiaethau'n rhy uchelgeisiol? A yw amserlenni wedi symud? A yw arbedion yn cymryd mwy o amser na'r disgwyl? Roedd Phil Pugh o'r farn y byddai cael dealltwriaeth o pam nad yw arbedion yn cael eu cyflawni yn helpu i gryfhau cynlluniau busnes yn y dyfodol.

Wrth ymateb i'r sylwadau hynny, gofynnodd yr Aelodau a oedd prosesau corfforaethol ar waith i adolygu cynlluniau busnes. Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau fod dadansoddiad rheolaidd o'r rhesymau dros beidio â chyflawni arbedion. Mae'n bosibl y gellir bwrw ymlaen â'r gwaith o beidio â chyflawni arbedion. Mae rhesymau pam na chyflawnir arbedion a bydd y rhain yn cael eu nodi ar adroddiadau monitro.

Nododd yr Aelodau fod cronfeydd wrth gefn y Cyngor wedi cynyddu yn ystod y pandemig. Gofynnwyd i Archwiliad Cymru wneud sylwadau ynghylch a yw lefel gyfartalog y cronfeydd wrth gefn dros y blynyddoedd diwethaf wedi'u pennu ar lefel resymol. Gofynnodd yr Aelodau hefyd a sicrhawyd Archwiliad Cymru bod defnyddio cronfeydd wrth gefn i ariannu buddsoddiadau untro yn ddefnydd addas o gronfeydd wrth gefn. Roedd Phil Pugh o'r farn mai mater i'r Cyngor oedd ystyried lefel y cronfeydd wrth gefn sydd ganddo a bod lefel y cronfeydd wrth gefn yn ddigonol i reoli unrhyw amgylchiadau annisgwyl. Mae lefel gyfartalog y Cyngor o gronfeydd wrth gefn wedi aros yn sefydlog ac mae'n ddyletswydd ar yr Aelod Cabinet a'r Cyfarwyddwr Corfforaethol i sicrhau bod y lefelau hynny'n ddarvoudus ac yn briodol. Yn yr un modd, nid mater i Archwiliad Cymru ei benderfynu yw defnyddio cronfeydd wrth gefn i ariannu buddsoddiadau untro. Mater i'r Cyngor oedd pennu ei flaenoriaethau a sut y mae'n dymuno gweld gwasanaethau'n cael eu darparu. Awgrymodd Aelod y gallai Archwiliad Cymru gynnwys lefel canolrifol y cronfeydd wrth gefn mewn adroddiadau yn y dyfodol.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Adnoddau corfforaethol fod angen gwahaniaethu rhwng cronfeydd wrth gefn cyffredinol a chronfeydd wrth gefn a glustnodwyd.

PENDERFYNWYD – Bod ymateb y rheolwyr i adroddiad cynaliadwyedd Archwilio Cymru yn cynnig cynigion ar gyfer gwella i'w ddsbarthu i'r Pwyllgor neu ei ddwyn i'r cyfarfod nesaf.

51 : Y RHAGLEN WAITH A DIWEDDARIAD AR AMSERLEN AC

Cafodd y Pwyllgor y wybodaeth ddiweddaraf am Raglen Waith ac Amserlen Archwilio Cymru.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

52 : ADRODDIAD CWYNION CYNGOR CAERDYDD CANOL BLWYDDYN (CORFFORAETHOL) DRAFFT 2021-22

Derbyniodd y Pwyllgor adroddiad yn galluogi Aelodau i adolygu ac asesu gallu'r awdurdod i ymdrin â chwynion yn effeithiol, a gwneud unrhyw adroddiadau ac argymhellion cysylltiedig.

Dywedwyd wrth yr Aelodau bod yr Ombwdsmon wedi ennill pwerau newydd yn 2019 o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru 2019. Roedd rhan o'r ddeddf yn manylu ar ymrwymiad i Awdurdodau Lleol adrodd ar gwynion i uwch reolwyr ddwywaith y flwyddyn. Bydd yr awdurdod yn darparu ei Adroddiad Cwynion Blynyddol cynhwysfawr yn flynyddol i'r Cabinet. Darperir ail adroddiad i'r Cabinet

Anffurfiol, yn cwmpasu chwe mis cyntaf y flwyddyn. Cyn cael ei ystyried yn y Cabinet / Cabinet Anffurfiol, bydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cael cyfle i ystyried yr adroddiadau cwynion.

Roedd yr adroddiad bob hanner blwyddyn a atodir fel Atodiad A yr adroddiad yn rhoi gwybodaeth am weithrediad y weithdrefn gwyno gorfforaethol rhwng 1 Ebrill 2021 a 30 Medi 2021.

Yn ogystal â pholisi cwynion corfforaethol y Cyngor, mae'n ofyniad statudol i Awdurdodau Lleol sefydlu polisi cwynion ar gyfer y Gwasanaethau Cymdeithasol. Mae'r Cyngor hefyd yn adrodd ar weithrediad polisi cwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol ac roedd yr adroddiad yn cynnwys gwybodaeth am nifer y cwynion gwasanaethau cymdeithasol a dderbyniwyd.

Gofynnwyd i'r Aelodau nodi bod cyfanswm o 2,248 o gwynion (Corfforaethol) wedi'u cofnodi yn ystod Chwarteri 1 a 2 yn 2021/22. Mae mwy o bwysau'n parhau i gael ei roi ar feysydd gwasanaeth ar draws y Cyngor o ganlyniad i Covid-19.

Mae'r blaenoriaethau ar gyfer y chwe mis nesaf yn cynnwys system gwyno a gohebu newydd ar draws y Cyngor a gwella'r gwaith o adrodd am gwynion a hyfforddiant cwynion. O fewn y chwech i wyth mis nesaf, bydd y Cyngor yn gweithredu system gwynion a gohebiaeth ar draws y cyngor. Mae tîm y prosiect wedi ystyried 3 system gyda'r nod o nodi'r ateb a ffeirir erbyn diwedd y flwyddyn. Yna byddai'r ateb newydd yn cael ei weithredu rhwng mis Ionawr 2022 a mis Mai 2022. Bydd y plattform newydd yn darparu swyddogaethau ychwanegol y gellir eu harneisio i wella perfformiad.

O ran ymdrin â chwynion, dywedwyd wrth yr Aelodau fod gan bob un o ardaloedd gwasanaeth y Cyngor swyddog arweiniol ar gyfer cwynion. Mae'r tîm cwynion corfforaethol canolog yn gallu rhoi cyngor a chymorth i swyddogion arweiniol a sicrhau bod y safonau gofynnol yn cael eu bodloni mewn cyfarfodydd rheolaidd. Bydd y system newydd ar gyfer ymdrin â chwynion yn arwain at welliannau gan y bydd y tîm cwynion corfforaethol wedi mwy o oruchwyliaeth o'r holl gwynion a chysondeb wrth gofnodi data ar draws y sefydliad. Bydd hefyd yn galluogi'r Cyngor i weithredu system olrhain ar gyfer y gwersi a ddysgwyd a monitro sut mae gwelliannau wedi'u hymgorffori yn y drefn/polisiau presennol mewn gwasanaethau.

Bydd gweithredu'r system ar draws y cyngor yn arwain at welliannau pellach o ran cofnodi ac adrodd ar gwynion a dderbynnir gan Gyngor Caerdydd. Mae hefyd yn ofynnol bodloni safonau'r Awdurdod Safonau Cwynion (DSG) a bydd ystorfa gwynion ganolog yn helpu yn hyn o beth.

Gwahoddodd y Cadeirydd Isabelle Bignall, Prif Swyddog Digidol i gyflwyno cyflwyniad ar yr Adroddiad Cwynion Corfforaethol Canol Blwyddyn ar gyfer 2021-22.

Gofynnodd y Cadeirydd i'r adroddiad cwynion nesaf roi trosolwg o'r opsiwn a ffeirir ar gyfer y system newydd ar gyfer ymdrin â chwynion, gan gynnwys manylion y fanyleb a ddefnyddiwyd i lywio'r broses gaffael.

Roedd yr Aelodau o'r farn mai rôl y Pwyllgor oedd cymryd barn ar effeithiolrwydd system ymdrin â chwynion yr awdurdod. Roedd yr adroddiad yn nodi rhywfaint o ddata crai ar y sefyllfa bresennol ond nid oedd yn cynnwys unrhyw fesurau ar

effeithiolrwydd. Gofynnodd yr Aelodau am sicrwydd y bydd adroddiadau yn y dyfodol yn cynnwys gwybodaeth a fydd yn ei galluogi i asesu effeithiolrwydd prosesau ymdrin â chwynion yr awdurdod. Gofynnodd Aelod hefyd a ellid defnyddio dadansoddiad achos llwybr o gwynion i nodi achos y llwybr, dysgu o systemau cwynion a newid i wella gwasanaethau – Gofynnodd yr Aelod hefyd a ellid cynnwys hyn yn y fanyleb ar gyfer caffael system gwynion newydd. Derbyniodd y Prif Swyddog Digidol y sylwadau a chytunodd i ystyried sut y gallai'r Pwyllgor gael sicrwydd. Dywedwyd wrth yr Aelodau y bydd y system newydd ar gyfer trosglwyddo cwynion yn darparu rhai gwelliannau o ran categoraiddio a nodi achosiad.

PENDERFYNWYD:

- (1) Y dylid nodi'r adroddiad;
- (2) Bod y Pwyllgor yn cael trosolwg o'r opsiwn a ffefrir ar gyfer y system newydd ar gyfer ymdrin â chwynion, gan gynnwys manylion y fanyleb a ddefnyddir i lywio'r broses gaffael.

53 : RHEOLI RISG GORFFORAETHOL 2021/22 (CANOL Y FLWYDDYN)

Derbyniodd y Pwyllgor adroddiad yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y sefyllfa o ran rheoli risg yn Chwarter 2 2021/22.

Gofynnodd Aelod, o ran y camau gweithredu a gyflawnwyd yn ystod y chwarter, y byddai'n ddefnyddiol pe bai'r holl gamau gweithredu'n cynnwys amserlenni. Dywedodd y Pennaeth Cyllid fod y Tîm Risg yn gweithio'n agos gyda Hyrwyddwyr Risg mewn gwasanaethau a rhoddwyd ymrwymiad y bydd sylwadau'r Pwyllgor yn cael eu bwydo'n ôl i wasanaethau ac y byddant yn rhan o sgysiau yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

54 : RHEOLI'R TRYSORLYS – ADRODDIAD HANNER BLWYDDYN

Derbyniodd y Pwyllgor adroddiad Hanner Blwyddyn Rheoli'r Trysorlys yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am weithgareddau rheoli'r trysorlys ers 1 Ebrill 2021 a'r sefyllfa ar 30 Medi 2021.

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

55 : CAMAU ETO I'W CYFLAWNI

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

56 : GOHEBIAETH

Ni dderbyniwyd unrhyw ohebiaeth.

57 : DIWEDDARIAD AR Y RHAGLEN WAITH

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi'r adroddiad.

58 : EITEMAU BRYD (OS OES RHAI)

Ni nodwyd unrhyw eitemau bryd.

59 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Cynhelir cyfarfod nesaf y Pwyllgor ar 25 Ionawr 2022.

Daeth y cyfarfod i ben am 4.45 pm